DER KULT DES 1. NOVEMBERS

Rede, einsprachiges Dokument

Ukrainer im Polen der Zwischenkriegszeit

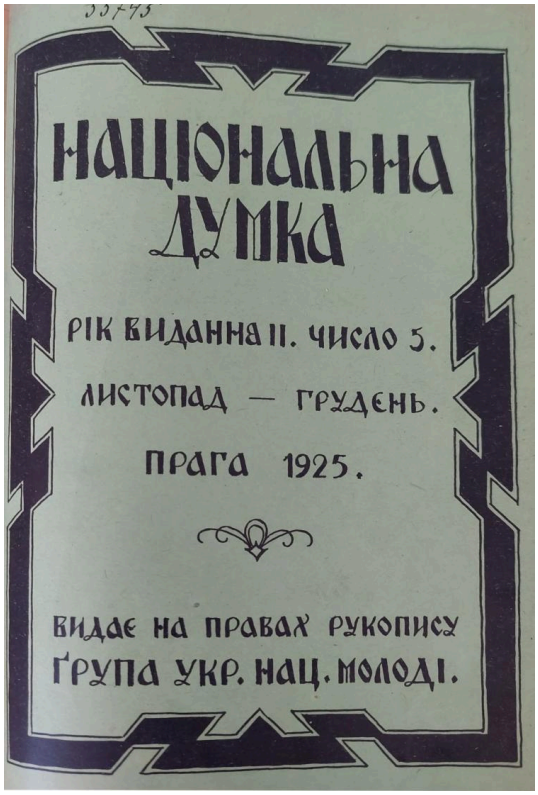

Bildnachweis: Titelseite der Nacional'na dumka die eine Rede zum Kult des 1. Novembers. Oleksandr [Oles'] Babij / Wir haben uns um die Klärung der Nutzungsrechte bemüht, gleichwohl gibt es Unsicherheiten und Unklarheiten. Sollten Sie Rechte an dem Werk haben, bitten wir darum, mit uns Kontakt

Rechte vorbehalten - freier

aufzunehmen, Zugang

Zur englischen Sprachfassung: https://www.copernico.eu/en/link/68c1a454eb2a80.47525017

Metadaten

Haupttitel	Культ першого листопада
Autor:in	Babij, Oleksandr
Datierung	1925
Sprachen	Ukrainisch
Quelle	Babij, Oleksandr: Культ першого листопада [Der Kult des 1. Novembers]. In: Nacional’na dumka 2, 5. S. 1-9.
Quellentyp	Rede
Rechteinformation (historische Quelle)	Rechte vorbehalten - Freier Zugang

Übersetzer:in	Martin Rohde
Rechteinformation (Übersetzung)	CC BY-NC-SA 4.0
Rechteinformation (Kommentar)	CC0 1.0

In seiner Rede zum Gedenktag erklärt der rechtsnationale Intellektuelle Oleksander Babij seine Sicht auf die Bedeutung des 1. November 1918 für die ukrainische Nation.

Transkription (Ukrainisch)

Культ першого листопада

В житті кожної молодої, недосвідченої людини приходить один момент, коли їй треба вчинити перший рішучий, самостійний крок, сповнити перший вчинок без поради батьків чи опікунів, станути самій на зустріч долі і самій бути ковалем власного щастя.

І щаслива та людина, що в цей важливий мент знайде в собі силу волі, життєздатність і бистроту ума, що-б відразу вміти встоятись серед життєвої боротьби, що-б не впасти, не зламатись, не стратити шлях і мету.

Але горе тій людині, яку цей мент застав непідготовану до життя, безрадну, безпомічну.....

І в життю молодих незрілих народів буває мент, коли історія перший раз приневолює їх відобриати керму їх життя з рук опікунів у власні, недосвідчені руки і стати самим творцями власної долі.

І горе народові, що в такий важливий мент ще не є готовий до самостійного життя, до самовистарчальности і боротьби за своє майбутнє.

Тільке найвище напруження волі до життя, волі свідомо спрямованої на ясно визначену ціль в таку важну мінуту удержує народ на поверхні і ще раз горе тому народові, в якому цей мент не застав його максімума свідомої волі до життя.

Такою важливою хвилею в історії Західної України був перший листопад 1918. Сміливо можна твердити, що і княжа доба і гетьманщина і часи польської і австрийської неволі – це була перша молодість Західної України, молодість, бо не могла обійтись без опікунів, молодість, що ще не знає свого життєвого шляху, молодість, що тільки шукає себе, живе півсвідомо і витрачує свої сили безіменово і безцільно.

[...]

І політичний провід і нарід не міг уявити собі життя без віденських опікунів, а навіть УСС, проливаючи свою кров на шпилях Карпат і на полях Поділля во імя кращого майбутнього свого народу, були до останнього дня жовтня 1918. Року дітьми духа свого часу і їхня душа була все розпята між Віднем і Києвом.

Так! Галицький Українець аж до першого листопада не перестав бути патріотом, з першу чергу австрійським, потім українським [...]

І перший раз цей юнак народ залишений опікунами серед стралної,темної,нічної хуртовини,підняв гордо чоло і кинув в обличча життя сміливий оклик: "Досить опікунів і насильства надімною! Хочу сам бути творцем своєї долі!"

В сірий, осінний день, коли з дерев опадало останнє вяле листя, вийшов галицький народ-юнак на першу любовну стрічу із першою коханкою-волею і приняв перший, несміливий цілунок красуні свободи.

І був то великий день, чарівний, незабутний.

Але найшовся лютий суперник, жорстокий і злий суперник, якого серце загоріло дикою заздрістю.

І вперших днях листопади суперник цей зрадливо ранив мечем груди сина галицької Землі ... на першій стрічі, в день його першої радости, першого кохання до свободи.

І вулиці города князя Данила зачервонилісь кровю, гарячою, молодою кровю, що була жадібна волі і життя.

І почадась боротьба двох суперників... у пізну, глуху осінь незабутого 1918. року.

І перший раз в історії Галичини на вулицях її столиці появились борці із крісами в руках із виразною, ясною метою "Самостійна, Соборна Українська Республика".

[...]

Народ, що сотками літ привикав до того, щоб хтось творив за нього життя і вів його за руку, цей народ не міг за одну ніч переродитись і дозріти, цей народ не міг почути зразу в собі стільки сил, щоб не чекаючи ласки та помочі побороти всі перепони, що стали на його дорозі.

Дві душі боролось в грудях галицького Українця: одна душа, що привикла лише слухати і коритись, а друга душа, що рвалася до чину і боротьби.

І навіть ті, що вели народ до бою, мали в грудях ті дві душі, а не одну. Одна душа кидала гасла боротьби, а друга оглядалася за опікуном з Парижа, Льондону, вітала французьких послів, слала чолобітні опікунам на Захід і гасила бойовий запал в грудях тих, що прагнули волі та довіряли провідникам, ждали також спасення від опікунів.

Щасливий той, що скорше чи пізніше вхопив за кріс і перейшов у ряди тих, що кинули

клич: "Досить опікунів! Ми самі творити-мемо своє життя".

Щасливий той, що скорше чи пізніше дозрів і став у ряди дітей Першого Листопада.

Сьогодні, навчені трагічним досвідом, биті подіями, стоптані наслідками власних помилок і гріхів, ми оглядаємося назад і через хмару, що повстала зі сліз і крові наших братів, бачимо ясний образ тих святих борців, що вже в перший день листопада вміли знайти одинокий правильний шлях до волі — шлях оружної боротьби. І сьогодні, коли ми святкуємо 7-у річницю галицької революції, перед нами являється світлі тіні тих, що вже першого листопада 1918 року зрозуміли ту правду, яку більшість народу розуміє аж сьогодні, ту грізну невмолиму логіку життя і найвищий закон: "Волю здобувається тільки в боротьбі."

[...]

І святкуючи роковини 1. листопада, наші очі мусять бути звернені на ясні тіни тих найкращих з поміж найкращих, тих найдорожчих з поміж дорогих тих, що мали тільки одну душу а не дві, один шлях, а не два, а іменно шлях збройної, революційної боротьби.

Листопадові дні мають свої тіни так, як має їх усе в життю, але ці тіни кидають на цю велику подію та пассивну більшість, що мала дві душі, два шляхи та більшість, що була дитиною минулої неволі, що була незрілою до творчого чину, тієї тіни не мають ті, що ідучи з крісом в руці рішились на героїчне зусилля. І тому свято листопада — це культ традиції боротьби, це поклін тій горстці стрілецтва, тому аванґардові пізніщої галицької армії, це поклін тим, що покликали її до життя.

[...]

Українська Республіка!

І цей клич обєднав під спільним прапором молодь ріжних верств народу, молодь ріжних політичних і соціальних переконань. Син священника і син робітника, неграмотний бідний гуцул і людина з європейською освітою знайшли спільну, дорогу всім мету: "Республика".

У народу так мало зріжничкованого клясово як галицькі Українці одноцільний національний фронт був прямо орґанізований конечністю і питанням життя і смерті народу — і 1. листопад дає на це найкращий доказ. Не анархічні повстанці ватаги, а сильна єдина національна, карна армія, не царство отаманів а орґанізований, сильний чин, не взаємне вирізування самих себе, а як найбільше зрозуміння між собою на ґрунті спільної ідеї. Боротьба за визволення мусить відбуватись по принципу найменчої витрати сил і найбільшої економії енерґії. Кожний атом енерґії витрачений на внутрішні міжусобиці ослаблює силу відпорності народу супроти зовнішнього ворога – і тому 1 листопад це

одноцільний національний [...]. Перший листопад став відразу на шлях обєднання і концентрації сили і тому свято 1. листопада не може ніколи стати святом одної політичної групи чи табору, ні, — свято листопада це свято всієї нації — всіх таборів. Бо на широких полях від Карпат по Чорне море, бо на полях кругом галицької столиці лилась кров із грудий українського націоналіста, як соціяліста, українського селянина, робітника і інтеліґента.

На думку творців листопадового чину, ані диктатура з права, ані з ліва не могла уактивнити і обєднати на оборону краю всіх верств народу і тільки клич "Республика" міг повести весь народ до бою, повести всіх, що в парламентарній республиці мали надію знайти можливість здійснювання своїх соціальних ідеалів та будувати державу на бажаних собі основах та прінціпах, та знайти свободу своєї індівідуальності.

[...]

"Українська революція мусить стати ділом українських рук для українських цілий" — ось стремління галицького революціонера.

Перший листопад творений у виді, що кожний загальнолюдський клич чи ідеал мусить перейти крізь призму національного хотіння до життя і мусить бути підчинений інтересам держави, а не бути скелею, об яку то державний корабель нації розбивається, залишаючи українського робітника чи селянина поклонника тих загально людських ідеалів та кличів, у неволі на чужині в тюрмі, під баґнетом чужинецького робітника і під чоботом чужого селянина колоніста.

Армія 1. листопада, як армія національна мала в своїх рядах і соціялістів, тих соціялістів у найкращому значінню того слова, які розуміють соціялізм як гуманне шуканя кращого суспільного ладу, як цвіт демократії, як один з методів улаштувати життя нації, як реліґію майбутности, а не як доґму, в яку не вільно сумніватись, доґму, в імя якої треба вести на інквізиторський костир кожного, хто цієї доґми не визнає або не знає. І тому галицький визвольний рух ніколи не вилився у форми антисоціялістичної орґії [...].

[...]

Армія 1. листопада це ученики Франка, для якого соціальне визволення селян і робітників було метою цілого життя, але того Франка, який не бачив межі між соціальним і національним, і який паралельно з кличами соціальної рівности і справедливости провадив народ під кличем: "Не пора москалеві й ляхові служить", під кличем: "Вільна Україна від Сяну до Дону."

[...]

Досвід листопадових днів, досвід з останніх траґічних невдач зверне нашу національну роботу в сторону економічних потреб народу, в напрямку його соціальних домагань, якщо не хочемо стратити контакту з народом і не хочемо віддати націю під впливи чужих соціальних рухів, але наш зворот до економічних потреб народу і соціальних реформ мусить бути актом братерського порозуміння, справою цілої нації як одноцільного орґанізму, а не патентом для ненаціональних розкладових ґруп, не приводом для розбиття єдности народу і причиною до віддання революційного руху в Галицині чужинецьким впливам.

[...]

Галицький стрілець розумів, що наші невдачі були плодом тієї другої душі нашого народу, душі, яка не здобулась на новітню всенародну Хмельниччину, не вміла розбурхати мас, викресати з них всі укриті, притамні сили і двигнути на тих власних силах храм свободи, не потребуючи шукати тих сил поза народом в чужині.

Цю правду мусимо зрозуміти і ми, коли хочемо, щоб культ 1. листопада не став сліпим безкритичним боготворенням наших власних помилок, закриванням ран, які треба виявити, лічити, гоїти. Виявити їх не з ненависті і з нікчемности хама, який обнажує свого батька і регоче з нього, як то стало в нас звичаєм для тих, що 1. листопада самі не вміли здобутись на чин, а сьогодні опльовують могили стрільців, показують пальцями тільки на їх помилки, щоб закрити власну нікчемність.

Ні, 1. листопад розпочав таку нову епоху в нашім житті, що ми діти старої епохи не могли обійтись без помилок, не могли стати відразу тим, чим стали ми може сьогодні, збагативши душу кривавим досвідом останніх літ. Тому-то хоч перший листопад є лише вихідним пунктом, від якого буде розвиватися і поглиблюватися революційний рух в Галичині [...].

[...]

Поза всіма тінями, поза помилками, 1. листопад, то найкраща сторінка нашої історії, найвищий вияв народнього життя і тому день цей мусить стати предметом національного культу. Мусимо любити 1. листопад критичною любовю так, як любить розумна мати свою дитину, не закриваючи очі на її хиби, а намагаючись весь час виховувати, поправляти і удосконалити дитину. Листопадовий чин мусить заняти в нашім житті те місце, яке займав в житті поневоленої Польщі день протироссійського повстання, а український стрілець чи старшина, який боровся на вулицях Львова мусить бути для нас той святістю, якою був для польського народу повстанець з під Рацлавіц, Мацєйовіц і Варшавської Праги.

Нє мертві доктрини, не сухі проґрами, стануть нам святістю і основним дороговказом у

сучаснім хаосі. Тим дороговказом стане нам листопадовий чин. Великі доктрини, суспільні проґрами і соціальні теорії родяться з життя, з боротьби, з потреб народу, але ніколи з доктрин, ні проґрам не родилось життя, ні воля, ні чин. Зміст, а не форма, діло не теоретична фразеольоґія, чин а не слово понад все, бо український стрілець конаючи на вулицях Львова від ворожих куль і баґнетів умирав не за ес-децьку, не за ес-ерівську, не за монархічну програму, а вмірав із окликом на устах: "Хай живе Україна". Все инше було для нього конечним засобом, шляхом а не метою.

Перший листопад, то перша ластівка того модерного визвольного руху, що в орбіту своєї діяльности хоче охопити всю націю з її всесторонніми вимогами, потребами, надією, для якої нема окремого питання робітничого, окремого селянського, окремого реліґійного і економічного питання, але є ті самі питання як внутрішні справи самого народу як обяви життя національного орґанізму. 1. листопад, не проблеск визвольного руху опертого не на пассивній ненависти до ворога, а на активній творчій любові до батьківщини, проблеск модерного демократичного націоналізму, який вміє не лише жадати і домагатись матеріяльних особистих благ, але і жертвувати особистим щастям во імя добра колективу модерного націоналізму, який не є лише блискучою фразою і романтичною мрією, але мужним твердим чином, реальною боротьбою за реальні, дійсні потреби члена національної коллєктиву. Листопадовий чин, це сінтез ідеалістичного пориву з твердим свідомим реалізмом і тому в тім лежить його вартість і краса для нас всіх і на всі часи без огляду на те, в якому напрямку піде дальше визвольний рух Західної України.

Культ 1. листопада мусить стати джерелом нашого внутрішнього відродження в дусі творців епохальноє події. Культ цей мусить стати криницею мистецької і літературної творчости, надхненням і патосом наших творців. Могили борців за галицьку столицю ще не увіковічнені пером, ні кистю, а українська муза оспівує гомін московських фабрикантів гудків і революційні рухи в австралійських державах. Листопадові події мусять залишити слід в цілій нашій духовій культурі, але ми мусимо тямити, що чин 1. листопада виріс як обоч праці і муравлиних зусиль не лише нашого покоління, але й праці наших дідів та батьків і тому культ 1. листопада не сміє набрати форм опльовування цілої нації минувшин і національних святощів, як це сталося на Великій Україні з жовтневим культом, який нагадує маленьку дитину, котрій виріз щойно перший зуб, яким вона починає кусати груди матери, що породила і викормила її.

Єсть у Ізраілітян велике свято на памятку утечі Жидів із фараонської неволі. В цей день між Ізраілітянами панує любов і згода, в цей день забуває брат братові провини, вороги подають собі руки і втихають всі особисті, політичні і партійні спори та весь жидівський народ почуває себе єдиною сімєю, народом, що святкує свято мандрівки до обіцяної землі. І 1. листопад для нас це також спомин на першу спробу утечі з неволі польських фараонів. [...]

Коли культ 1. листопада перейде в кров і кість кожного українця, коли слухати мемо голосу могил борців, що упали в обороні галицької столиці, тоді аж научені досвідом, скриплені терпінням і неволею, биті власними помилками і злобою ворогів зможемо бути готові на другий революційний чин, за яким тужить галицька земля, чин, який прийде, який прийти мусить.

Übersetzung (Deutsch)

Der Kult des 1. Novembers

Im Leben eines jeden jungen, unerfahrenen Menschen kommt ein Moment, wenn er einen ersten entschlossenen, eigenständigen Schritt tun muss, die erste Handlung ohne den Rat der Eltern oder Vormünder ausführen muss, sich selbst dem Schicksal stellen und der Schmied des eigenen Glückes werden muss.

Und glücklich ist derjenige Mensch, der in diesem wichtigen Moment in sich Willenskraft, die Lebenskraft und die Geistesschärfe in sich findet, um sich sofort in den Kampf um das Leben zu stellen, nicht zu fallen, nicht zu brechen, weder den Weg noch das Ziel [aus den Augen, M.R.] zu verlieren.

Doch wehe demjenigen Menschen, der in solch einem Moment unvorbereitet, rat- und hilflos bleibt …

Auch im Leben junger, unreifer Völker gibt es einen solchen Moment, wenn die Geschichte sie erstmals zwingt, das Steuer ihres Lebens aus den Händen der Vormünder zu reißen und es in die eigenen, unerfahrenen Hände zu legen und selbst zu den Schöpfern des eigenen Schicksals zu werden.

Und wehe demjenigen Volk, das in diesem wichtigen Moment noch nicht bereit zum eigenständigen Leben, zur Selbstständigkeit und zum Kampf für die eigene Zukunft ist.

Nur der höchste Grad des Lebenswillens, eines Willens, der bewusst auf ein klar definiertes Ziel gerichtet ist, hält ein Volk in einem solchen wichtigen oben, und wehe nochmals dem Volk, das in diesem Moment nicht sein Maximum an bewusstem Lebenswillen beweist.

Solch ein wichtiger Moment in der Geschichte der Westukraine war der 1. November 1918. Man kann mit Sicherheit sagen, dass sowohl die Fürstenzeit als auch die Hetmanenzeit [Hetman'ščyna], die Zeiten der polnischen sowie der österreichischen Unfreiheit die Jugend der Westukraine waren – eine Jugend, weil sie nicht ohne Vormünder konnte, ihren eigenen Lebensweg noch nicht kannte, sich nur selbst suchte, ja nur halb bewusst lebte und ihre Kräfte anonym und ziellos verlor.

[…]

Sowohl die politische Führung als auch das Volk konnten sich ein Leben ohne die Wiener Vormünder nicht vorstellen, und sogar die USS [Ukrajins'ki Sičovi Stril'ci, Ukrainische Sič-Schützen], die ihr Blut auf den Höhen der Karpaten und den Feldern Podoliens im Namen

einer besseren Zukunft des eigenen Volkes vergoss, waren bis zum letzten Tag des Oktobers 1918 Kinder des Zeitgeistes und ihre Seele was gänzlich zwischen Wien und Kyjiv gespalten.

Ja! Der galizische Ukrainer hörte bis zum ersten November nicht auf, ein Patriot zu sein, in erster Linie ein österreichischer [Patriot, M.R.], dann ein ukrainischer [...].

Und zum ersten Mal hob dieser Jüngling von einem Volk, der von seinen Vormündern inmitten eines heftigen, dunklen, nächtlichen Schneesturms zurückgelassen wurde, stolz das Haupt und rief dem Leben eine kühne Kampfansage ins Gesicht: „Genug mit den Vormündern und der Gewalt gegen mich! Ich möchte selbst der Schöpfer meines Schicksals sein!“

An diesem grauen Herbsttag, als von den Bäumen die letzten trägen Blätter fielen, begab sich der galizische Jüngling von einem Volk auf das erste romantische Treffen mit seiner ersten Liebe, der Freiheit [volja], und erhielt den ersten zaghaften Kuss der Schönheit, der Freiheit [svoboda].

Und es war ein großer Tag, magisch, unvergessen.

Doch fand sich ein wütender, erbarmungsloser Gegner, dessen Herz von wilder Eifersucht brannte.

In den ersten Novembertagen verwundete dieser Gegner hinterhältig mit dem Schwert die Brust des Sohnes der galizischen Erde... beim ersten Treffen, am Tag seiner ersten Freude, seiner ersten Liebe zur Freiheit.

Und die Straßen der Stadt des Fürsten Danylo röteten sich von Blut, vom heißen, jungen Blut, das sich nach Freiheit und Leben verzehrte.

Und so begann der Kampf zweier Gegner ... im späten, trüben Herbst des unvergessenen Jahres 1918.

Und zum ersten Mal in der Geschichte Galiziens erschienen auf den Straßen seiner Hauptstadt Kämpfer mit Gewehren in den Händen und mit einem klar definierten Ziel: „Die Unabhängige, Geeinte Ukrainische Republik.“

[...]

Das Volk, das sich über hunderte von Jahren daran gewöhnte, dass andere für es das Leben schufen und es an der Hand führten, dieses Volk konnte nicht in einer Nacht wiedergeboren werden und erwachsen werden, dieses Volk konnte nicht plötzlich die nötige Kraft in sich finden, um ohne Nettigkeiten und Hilfe zu erwarten alle Hindernisse zu überwinden, die auf

seinem Weg standen.

Zwei Seelen kämpften in der Brust des galizischen Ukrainers miteinander: eine Seele, die es gewohnt war, nur zuzuhören und zu gehorchen, und die andere Seele, der nach Tat und Kampf dürstete.

Und auch diejenigen, die das Volk zum Kampfe führten, hatten in ihrer Brust diese zwei Seelen, und nicht nur eine. Die eine Seele rief Kampfparolen aus, die andere sah sich nach Vormündern aus Paris und London um, begrüßte die französischen Botschafter, schickte Bittschriften an die Vormünder im Westen und löschte den Kampfesfeuer in der Brust derer, die Freiheit ersehnten und den Führern vertrauten, die auch die Gnade der Vormünder erwarteten.

Glücklich ist derjenige, der früher oder später das Gewehr ergriff und in die Reihen jener übertrat, die riefen: „Genug der Vormünder! Wir selbst werden unser Leben formen."

Heute, belehrt durch die tragische Erfahrung, geschlagen von Ereignissen, erdrückt von Folgen eigener Fehler und Sünden, blicken wir zurück und durch diejenigen Wolken, die aus den Tränen und dem Blut unserer Brüder entstanden, und wir sehen ein klares Bild derjenigen heiligen Kämpfer, die schon am ersten Novembertag den einzig richtigen Weg zur Freiheit finden konnten – den Weg des bewaffneten Kampfes. Und heute, wenn wir den 7. Jahrestag der galizischen Revolution feiern, erscheinen uns die hellen Schatten jener, die schon am ersten November 1918 die Wahrheit verstanden haben, die die Mehrheit des Volkes heute auch versteht, jene gewaltige, unerbittliche Lebenslogik und das höchste Gesetz: „Freiheit wird nur im Kampf errungen."

[…]

Und wenn wir den Jahrestag des 1. Novembers feiern, müssen unsere Augen auf die hellen Schatten dieser Besten unter den Besten gerichtet sein, dieser Teuersten unter den Teuren, die nur eine Seele hatten und nicht zwei, einen Weg und nicht zwei, und zwar den Weg des bewaffneten, revolutionären Kampfes.

Die Novembertage haben ihre Schatten, so wie alles im Leben sie hat, aber diese Schatten fallen auf dieses große Ereignis und die passive Mehrheit, die zwei Seelen, zwei Wege hatte, die ein Kind der vergangenen Unfreiheit war, die unreif zur schöpferischen Handlung war, deren Schatten jene nicht hatten, die sich mit dem Gewehr in der Hand zur heroischen Leistung entschieden.

Und darum ist das Fest des 1. Novembers ein Kult der Tradition des Kampfes, eine Huldigung an jene kleinen Handvoll Schützen, dieser Avantgarde der späteren galizischen Armee [der Ukrainischen Galizischen Armee, M.R.], eine Huldigung jener, die sie ins Leben

riefen.

[…]

Die Ukrainische Republik!

Und dieser Ruf vereinte unter gemeinsamer Flagge die Jugend verschiedener Schichten des Volkes, eine Jugend verschiedener politischer und sozialer Überzeugungen. Der Priestersohn und der Arbeitersohn, der illiterate, arme Huzule und der Mensch mit europäischer Bildung fanden ein gemeinsames Ziel, das ihnen allen teuer war: „die Republik."

In einem Volk so wenig durch Klassenunterschiede geprägt wie die galizischen Ukrainer wurde eine geeinte nationale Front unmittelbar organisiert, bedingt durch die Schicksalshaftigkeit und die Frage von Leben und Tod des Volkes - und der 1. November liefert dafür den besten Beweis. Nicht anarchische aufständische Rotten, sondern eine starke, vereinigte, nationale, strafende Armee, nicht ein Reich von Atamanen, sondern eine organisierte, starke Tat, nicht die gegenseitige Ausmerzung voneinander, sondern das größte Verständnis untereinander, basierend auf einer gemeinsamen Idee. Der Kampf um die Befreiung muss auf dem Prinzip des geringsten Verlusts der Kräfte und der größten Energieökonomie beruhen. Jedes Atom an Energie, das für interne Kämpfe aufgewendet wird, schwächt die Kraft des Volkswiderstandes gegen den äußeren Feind - und deshalb war der 1. November eine nationale Einheitsfront […]. Der 1. November beschritt sofort den Pfad der Vereinigung und der Konzentration aller Kräfte, und darum kann der Feiertag des 1. November niemals ein Feiertag einer einzelnen politischen Gruppe oder eines Lagers werden, nein – das Novemberfest ist ein Fest der ganzen Nation – aller Lager. Denn auf den weiten Feldern von den Karpaten bis zum Schwarzen Meer, denn auf den Feldern rund um die galizische Hauptstadt floß das Blut aus der Brust des ukrainischen Nationalisten, als Sozialist, ukrainischer Bauer, Arbeiter und Intellektueller.

Nach Auffassung der Schöpfer der Novembertat könnte weder eine Diktatur von rechts noch von links alle Schichten des Volkes aktivieren und vereinen, um das Land zu verteidigen, und nur der Ruf „Republik" konnte das ganze Volk in den Kampf führen, alle jene führen, die in einer parlamentarischen Republik eine Möglichkeit zur Verwirklichung ihrer sozialen Ideale zu finden hofften und einen Staat auf den von ihnen selbst gewünschten Grundlagen und Prinzipien zu erbauen, und die Freiheit ihrer Individualität zu finden.

[…]

„Die ukrainische Revolution muss das Werk ukrainischer Hände für ukrainische Ziele

werden“ - so der Anspruch des galizischen Revolutionärs.

Der erste November wurde in dem Geist geschaffen, dass jeder universelle menschliche Aufruf oder jedes Ideal durch das Prisma des nationalen Willens zum Leben hindurchgehen und den staatlichen Interessen untergeordnet werden muss, und kein Fels sein darf, an dem das Staatsschiff der Nation zerschellt, den ukrainischen Arbeiter oder Bauern zurücklassend, den Verehrer dieser universellen menschlichen Ideale und Aufrufe, in der Unfreiheit der Fremde im Gefängnis, unter dem Bajonett des ausländischen Arbeiters und unter dem Stiefel des fremden kolonisierenden Bauern.

Die Armee des 1. November hatte als nationale Armee Sozialisten in ihren Reihen, Sozialisten im besten Sinne des Wortes, die den Sozialismus als humanes Streben nach einer besseren Gesellschaftsordnung, als Blüte der Demokratie, als Methode zur Organisation des Lebens der Nation, als Religion der Zukunft verstehen, und nicht als ein Dogma, das zu hinterfragen nicht erlaubt ist, ein Dogma, in dessen Namen jeder, der dieses Dogma nicht erkennt oder ankennt, der inquisitorischen Geißel ausgeliefert werden muss. Und darum hat sich die galizische Befreiungsbewegung nie zu einer antisozialistischen Orgie entwickelt [...].

[...]

Die Armee des 1. November sind die Schülers [Ivan, M.R.] Frankos, für den die soziale Befreiung der Bauern und Arbeiter das Ziel seines ganzen Lebens war, aber des Frankos, der keine Grenzen zwischen dem Sozialen und dem Nationalen sah und der parallel zu den Rufen nach sozialer Gleichheit und Gerechtigkeit das Volk unter dem Ruf anführte: „Es ist nicht an der Zeit, den Moskowitern und Ljachen

Moskowitern und Ljachen

Abwertende Bezeichnungen für Russen und Polen.

zu dienen“, unter dem Ruf: „Eine freie Ukraine vom San bis zum Don“.

[...]

Die Erfahrung der Novembertage, die Erfahrung der letzten tragischen Misserfolge wird unsere nationale Arbeit auf die wirtschaftlichen Belange des Volkes, in die Richtung seiner sozialen Anliegen ausrichten, wenn wir den Kontakt zum Volk nicht verlieren und die Nation nicht den Einflüssen fremder sozialer Bewegungen ausliefern wollen, doch muss unsere Hinwendung zu den wirtschaftlichen Anliegen des Volkes und zu den sozialen Reformen ein Akt brüderlicher Eintracht sein, eine Angelegenheit der gesamten Nation als eines einheitlichen Organismus, doch kein Patent für nichtnationale zerfallende Gruppen, kein

Anlass zum Verfallen der Einheit des Volkes, und kein Grund zur Preisgabe der revolutionären Bewegung in Galizien an fremde Einflüsse.

[…]

Der galizische Schütze verstand, dass unsere Misserfolge die Frucht jener zweiten Seele unseres Volkes waren, der Seele, die es nicht vermochte, einen neuen all-nationale, Chmel'nyc'kyj-Aufstand [Chmel'nyččyna] hervorzubringen, die Massen aufzurütteln, alle in ihnen verborgenen, latenten Kräfte zu mobilisieren und aus eigenen Kräften in den Tempel der Freiheit zu bewegen, ohne diese Kräfte außerhalb des Volkes in der Fremde suchen zu müssen.

Diese Wahrheit müssen wir verstehen, wenn wir wollen, dass der Kult des 1. November nicht zu einer blinden, unkritischen Vergötterung unserer eigenen Fehler wird, zu einer Verschließung von Wunden, die man aufdecken, behandeln und heilen muss. Aufdecken nicht aus einem Hass und aus der Unwürdigkeit eines Lümmels, der seinen Vater bloßstellt und sich an ihm erweitern, wie das bei uns Brauch derjenigen geworden ist, die am 1. November selbst keine Tat hervorbringen konnten, und heute auf die Gräber der Schützen spucken, mit ihrem Finger auf ihre Fehler zeigen, um ihre eigene Unwürdigkeit zu verdecken.

Nein, der 1. November leitete diese neue Ära in unserem Leben ein, so dass wir Kinder der alten Ära nicht ohne Fehler auskamen, nicht sofort zu dem werden konnten, was wir heute geworden sind, nachdem wir unsere Seelen mit den blutigen Erfahrungen der letzten Jahre bereichert haben. Deshalb ist der 1. November nur ein Ausgangspunkt, von dem aus die revolutionäre Bewegung in Galizien reifen und sich vertiefen wird […].

[…]

Jenseits aller Schatten, jenseits der Fehler, so ist der 1. November die beste Seite unserer Geschichte, die höchste Manifestation des nationalen Lebens, und deshalb muss dieser Tag zum Gegenstand des Nationalkults werden. Wir müssen den 1. November mit kritischer Liebe lieben, so, wie eine vernünftige Mutter ihr Kind liebt, die die Augen nicht vor seinen Fehlern verschließt, sondern sich müht, das Kind ständig zu erziehen, zu korrigieren und zu fördern. Die Novembertat muss in unserem Leben jenen Platz einnehmen, den der Tag des antirussischen Aufstands im Leben des versklavten Polens einnahm, und ein ukrainischer Schütze oder Offizier, der auf den Straßen von Lemberg kämpfte, sollte für uns solch eine Heiligkeit sein, wie für das polnische Volk der Aufständische aus Racławice, Maciejowice und dem Warschauer Prag war.

Nicht tote Doktrinen, nicht vertrocknete Programme werden unsere Heiligkeit und unsere grundlegenden Wegweiser im gegenwärtigen Chaos sein. Solch ein Wegweiser wird uns die

Novembertat sein. Große Doktrinen, soziale Programme und soziale Theorien werden aus dem Leben geboren, aus dem Kampf, aus den Notwendigkeiten des Volkes, aber niemals aus Doktrinen, nicht aus Programmen wurden das Leben, der Wille oder die Tat geboren. Der Inhalt, nicht die Form, die Sache, nicht die theoretische Phraseologie, die Tat, nicht die Worte über alles, denn der ukrainische Schütze, verendend in den Straßen von Lemberg durch feindliche Kugeln und Bajonette, starb nicht für das Programm der Sozialdemokratie, nicht für das sozialrevolutionäre und nicht das monarchistische Programm, doch er starb mit einem Ausruf auf den Lippen: „Es lebe die Ukraine“. Alles andere war für ihn nur ein Mittel, ein Weg, aber nicht das Ziel.

Der erste November, das ist die erste Schwalbe jener modernen Befreiungsbewegung, die im Orbit ihrer Tätigkeit die gesamte Nation mit all ihren vielseitigen Anforderungen, Bedürfnissen und ihrer Hoffnung einbinden möchte, für die es keine separate Arbeiterfrage, keine separate Bauernfrage, keine separate religiöse oder ökonomische Frage gibt, sondern es sind diese Fragen als innere Angelegenheiten des Volkes als solches, als Ausdrücke des Lebens eines nationalen Organismus.

Der 1. November, das ist kein flüchtiger Schein einer Befreiungsbewegung, die auf passivem Hass gegen einen Feind gründet, sondern auf aktiver, schöpfender Liebe zum Vaterland. Es ist ein Aufleuchten eines modernen demokratischen Nationalismus, der nicht nur materielle und persönliche Vorteile fordern kann, sondern auch dazu bereit ist, persönliches Glück für das Kollektivwohl des modernen Nationalismus zu opfern, der nicht nur eine glänzende Phrase oder ein romantischer Traum ist, sondern eine mutige und handfeste Tat, ein realer Kampf für reale, tatsächliche Bedürfnisse des Mitglieds des nationalen Kollektivs. Die Novembertat, das ist eine Synthese des idealistischen Drangs mit handfestem, bewusstem Realismus und darum liegt in diesem ein Wert und eine Schönheit für uns alle und für alle Zeiten, unabhängig davon, in welcher Richtung die Befreiungsbewegung der Westukraine fortschreiten wird.

Der Kult des 1. Novembers muss zur Quelle unserer inneren Wiedergeburt im Geiste der Schöpfer dieses epochalen Ereignisses werden. Dieser Kult muss zum Quell der künstlerischen und literarischen Schöpfung werden, zur Inspiration und zum Pathos unserer Künstler. Die Gräber der Kämpfer für unsere galizische Hauptstadt sind noch weder durch Feder noch Pinsel verewigt, und die ukrainische Muse besingt die Geräusche moskowitischer Fabrikantenhupen und die revolutionären Bewegungen in den australischen Staaten.

Die Novemberereignisse müssen ihre Spuren in unserer gesamten geistigen Kultur hinterlassen, aber wir müssen uns bewusst sein, dass die Tat des 1. Novembers die Frucht der Arbeit und der unermüdlichen Anstrengungen nicht nur unserer Generation ist, sondern

auch der Arbeit unserer Großväter und Väter und darum kann der Kult des 1. Novembers nicht die Form einer Verunglimpfung der gesamten nationalen Vergangenheit und ihrer Nationalheiligen annehmen, wie es in der Großen Ukraine mit dem Oktoberkult geschehen ist, der an ein kleines Kind erinnert, dem gerade der erste Zahn gewachsen ist, mit dem es beginnt, die Brust der Mutter zu beißen, die es geboren und genährt hat.

Es gibt bei den Israeliten ein großes Fest zur Erinnerung an die Flucht der Juden aus der pharaonischen Knechtschaft. An diesem Tag herrschen unter den Israeliten Liebe und Einigkeit, an diesem Tag vergibt ein Bruder dem anderen, Feinde reichen sich die Hand und es verstummen all die persönlichen, politischen und parteilichen Streitigkeiten, das gesamte jüdische Volk fühlt sich wie eine einzige Familie, wie ein Volk, das das Fest der Wanderung ins Versprochene Land feiert. Und der 1. November ist auch für uns eine Erinnerung an den ersten Versuch, aus der Knechtschaft der polnischen Pharaonen zu fliehen. […]

Wenn der Kult des 1. Novembers in das Blut und die Knochen jeden Ukrainers übergeht, wenn wir die Stimme der Gräber unserer Kämpfer hören werden, die im Kampf um die Verteidigung der galizischen Hauptstadt gefallen sind, erst dann, belehrt durch Erfahrung, gestählt durch Geduld und Unfreiheit, geschlagen von den eigenen Fehlern und der Bosheit der Feinde, werden wir bereit sein für die zweite revolutionäre Tat, nach der sich das galizische Land sehnt, eine Tat, die kommen wird, die kommen muss.

Zitation

Zitierempfehlung (historische Quelle)
Babij, Oleksandr: Культ першого листопада. (1925). In: Nacional'na dumka 2, 5. S. 1-9. Zitiert nach: Copernico. Geschichte und kulturelles Erbe im östlichen Europa. URL: https://www.copernico.eu/de/link/68c1a454eb2a80.47525017 (04-02-2026)

Zitierempfehlung (Übersetzung)
Babij, Oleksandr: Der Kult des 1. Novembers. (1925). Übers. von Martin Rohde: In: Copernico. Geschichte und kulturelles Erbe im östlichen Europa. URL: https://www.copernico.eu/de/link/68c1a454eb2a80.47525017 (04-02-2026)

Lizenz
Der Inhalt der Quelle steht unter der Lizenz Rechte vorbehalten - Freier Zugang, ihre Übersetzung unter der Lizenz CC BY-NC-SA 4.0 ,
Für abweichende Lizenzen und Rechte von Bildern siehe den jeweiligen Bildnachweis.
Wir bemühen uns um die Klärung aller Nutzungsrechte von digitalisierten Quellen und Abbildungen auf Copernico, gleichwohl kann es Unsicherheiten und Unklarheiten geben. Sollten Sie Rechte an einem hier gezeigten Werk haben, bitten wir darum, mit uns Kontakt aufzunehmen.